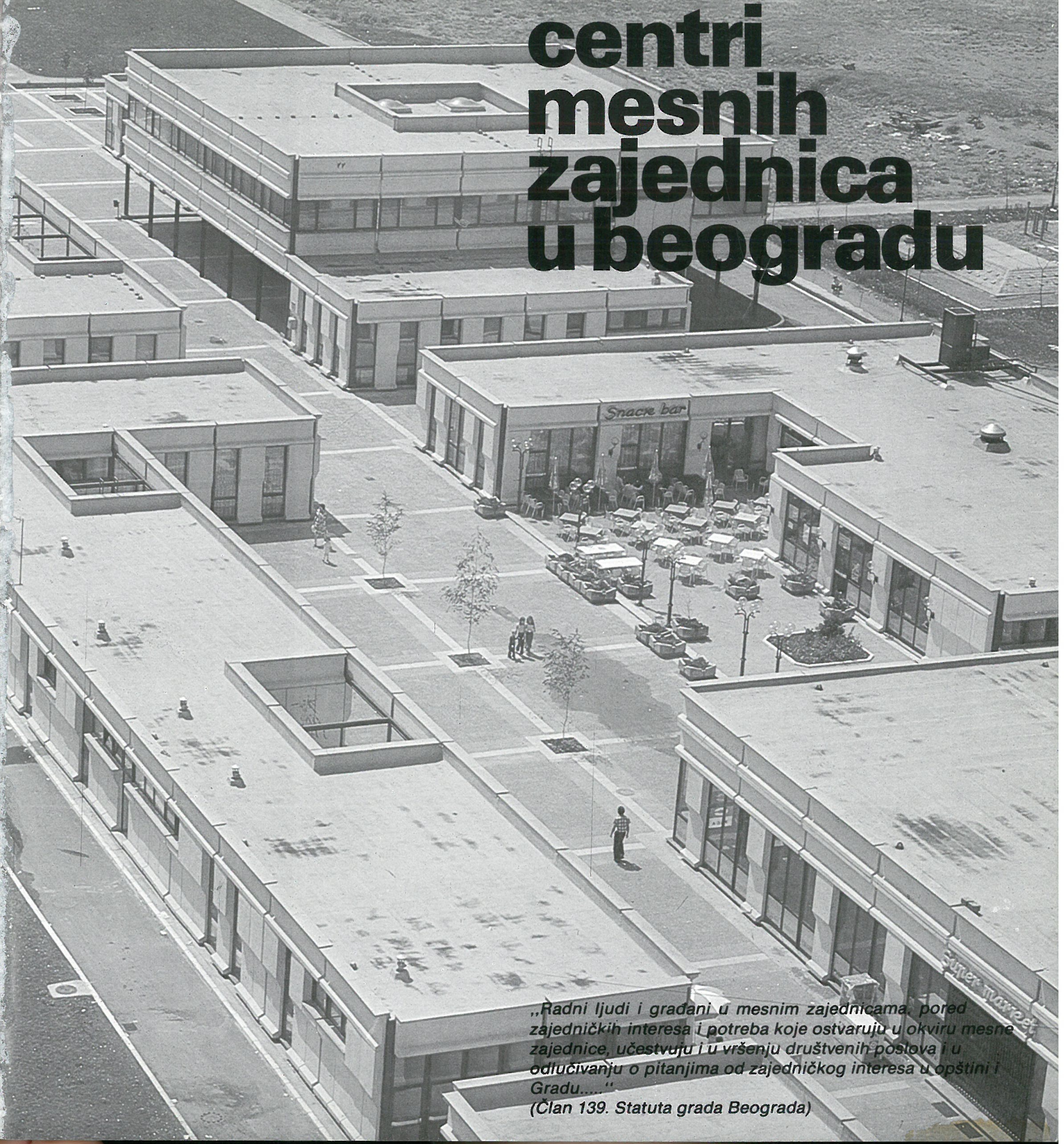
centri mesnih zajednica u beogradu

centri mesnih zajednica u beogradu

„Radni ljudi i građani u mesnim zajednicama, pored zajedničkih interesa i potreba koje ostvaruju u okviru mesne zajednice, učestvuju i u vršenju društvenih poslova i u odlučivanju o pitanjima od zajedničkog interesa u opštini i Gradu.....”
(Član 139. Statuta grada Beograda)

Prilikom posete Novom Beogradu 14. maja 1977. godine Predsednik Tito je obišao i Centar mesne zajednice „Sava". Pozdravljen oduševljeno od 20.000 stanovnika ovog naselja, drug Tito je izrazio svoje zadovoljstvo uređenošću i funkcionalnošću ovog objekta.

ZAŠTO SE GRADE CENTRI MESNIH ZAJEDNICA

Inicijativa za izgradnju centara mesnih zajednica zvanično je pokrenuta u Skupštini grada 1974. godine. Najpre je ideja poverena u konsultacijama sa opštinskim skupštinama i društveno-političkim organizacijama i već krajem te godine usvojen je zajednički zaključak o ostvarenju te inicijative. Posle neophodnih studija, Skupština grada je u maju 1975. godine usvojila ,,Programsku orijentaciju'' izgradnje centara mesnih zajednica i tim je aktom ova ideja praktično vrlo brzo pretvorena u odluku.

Izgradnja centara mesnih zajednica predviđena je da traje do 1980. godine. Ovaj ubrzani tempo izgradnje diktirali su isti oni razlozi koji su uslovili donošenje odluke. Razlozi za izgradnju centara bili su istovremeno društveno-političke i materijalne prirode. U vreme početka gradnje, Beograd je imao 286 mesnih zajednica, od kojih one u novoizgrađenim naseljima nisu imale nikakve tehničke uslove za samoupravni život: nisu imale gotovo nikakvu prostoriju gde bi se građani mogli da sastanu, da dogovore i odluče. Drugi, u materijalnom smislu važniji razlog sastojao se u okolnosti da u novoizgrađenim naseljima nije bilo ni najelementarnijih objekata (sem nekoliko improvizovanih) za trgovinske, ugostiteljske, zanatske radnje i druge prostorije neophodne za snabdevanje, usluge i druge potrebe građana. Taj nedostatak naročito je pogađao građane nastanjene na teritoriji Novog Beograda, a posebno su to osećali stanovnici bloka 45 i 70. U bloku 45, na primer, u vreme donošenja ovih odluka gde je nastanjeno preko 15 hiljada građana bilo je svega četiri manja trgovinska objekta, a u bloku 70 čak ni jedan jedini. Slična je situacija bila i u naselju Železnik, izgrađenom inače mnogo ranije, gde je 30.000 stanovnika moglo da se snabdeva preko nekoliko manjih trgovinskih radnji. Stanovnici ovih naselja odlazili su po nabavke u uži centar grada, što ih je izlagalo dopunskom naporu, a gradski saobraćaj posebno opterećivalo. Novoizgrađena naselja nisu bez razloga nazivana ,,velikim spavaonicama''.

Izgradnja centara mesnih zajednica pokrenuta je, dakle, iz dva osnovna razloga: prvo, da se radnim ljudima i građanima u mesnim zajednicama u novoizgrađenim naseljima pruže najpovoljniji tehnički uslovi da ostvare svoje ustavno pravo na samoupravljanje i bavljenje društveno-političkim radom, i drugo, da se stanarima u tim naseljima olakša snabdevanje i pribavljanje najneophodnijih usluga. Istovremeno, namera je bila da se stanovnicima novih stambenih naselja stvore mesta gde će se susretati i viđati i međusobno upoznavati, da bi humanizirali svoje odnose, da bi postali poznanici i komšije.

Mesne zajednice su jedan od dva bazna oblika udruživanja radnih ljudi i građana u integralnom sistemu naše samoupravne organizacije društva. Kao što u osnovnoj organizaciji udruženog rada radni ljudi suvereno rešavaju sva pitanja koja se tiču uslova njihovog rada, sticanja dohotka i njegove raspodele, tako u mesnoj zajednici

rešavaju sva vitalna pitanja koja su vezana za mesto stanovanja i zajedničkog življenja, kao što su uređivanje naselja, stambena i komunalna delatnost, dečja i socijalna zaštita, obrazovanje, kultura i fizička kultura, zaštita potrošača, zaštita i unapređenje čovekove sredine, poslovi narodne odbrane i društvene samozaštite i sve drugo što proističe iz njihovih zajedničkih urbanih, komunalnih i socijalnih interesa. Tako shvaćena mesna zajednica je u stvari samoupravna zajednica u funkciji udruženog rada u kojoj se prevazilazi dvojaki karakter odnosa i ličnosti čoveka: s jedne strane, kao proizvođača, i s druge, kao potrošača, i omogućava da se te dve strane istog lica integrišu u jedinstvenu ličnost samoupravljača koji suvereno odlučuje o svom celovitom društveno-ekonomskom i političkom položaju.

Upravo zbog toga izgradnja centara mesnih zajednica nije predstavljala samo tehničko pitanje već i materijalizovanu formu ostvarivanja načela Ustava o izgradnji celovitog sistema samoupravljanja, u ovom slučaju, građana i radnih ljudi po osnovi mesta stanovanja. I to u složenim beogradskim uslovima. Kao gradska zajednica opština i posebna samoupravna društveno-politička zajednica, Beograd ima 16 opština i 286 mesnih zajednica od kojih neke broje nekoliko hiljada stanovnika a neke čak desetak i više hiljada. Od ovih 286 mesnih zajednica, 128 se nalazi na užem gradskom području, 122 na seoskom i 36 na prigradskom području. Ove razlike uslovljavaju i veoma različit sadržaj aktivnosti i potreba, posebno u pogledu delovanja mesnih zajednica u uslovima velike gradske aglomeracije.

Uporedo sa razvojem našeg samoupravnog društveno-političkog sistema, u materijalnoj sferi razvoja u Beogradu se dogodilo ono što se u stvari događa svim velikim gradskim centrima. On je za poslednjih trideset godina kvantitativno narastao bez mnogo sistema i došao do tačke koja se zove prag razvoja. On je morao da ga prekorači i uđe u jednu drugu, kvalitativno novu fazu. Ulazeći u nju, Beograd je otkrio nove karakteristike. Grad koji ima preko milion stanovnika na užem području, a na širem blizu 1,350.000, prerastao je okvire u kojima je mogao da predstavlja jedinstveno gradsko naselje kakvo je bilo pre trideset i više godina. Izrastajući iz tog malog grada, Beograd se razvio kvantitativno do stepena kada mora da preraste u jednu metropolitensku organizaciju mreže naselja, u kojoj svako od tih naselja mora da bude „grad" za sebe, osposobljen za samostalni "autonomni" život. Ali, to je pitanje buduće organizacije grada. Ono što je bilo trenutno najvažnije, a bilo je vezano za samu ideju izgradnje centara mesnih zajednica, sastojalo se u prostoj činjenici da je masovna izgradnja stanova u novim stambenim naseljima, lociranim po širem obodu grada, zapostavljena izgradnja objekata za snabdevanje i pružanje usluga građanima.

To su neposredni razlozi što se pristupilo izgradnji centara mesnih zajednica u ubrzanom tempu. Ti centri treba da budu središne tačke, nukleusi postojećih i budućih naselja, u stvari novi prostori na kojima će se odvijati zajednički — društveni i politički život.

Tempo kojim se izgrađuju centri mesnih zajednica rezultat je shvatanja odgovornosti u izgrađivanju celovitog sistema samoupravljanja, kao i srećnog spoja interesa organizacija udruženog rada u privredi koje učestvuju u ovom poduhvatu. Izgradnja centara predstavlja ostvarivanje materijalnih i tehničkih uslova za samoupravljanje građana i poboljšanje njihovog snabdevanja, a za organizacije udruženog rada u privredi to znati širenje mreže prodavnica i lokala, dakle, uslov uvećanja njihovog prometa, a samim tim i povećanja dohotka. Ovi će centri, osim toga, pružiti poseban impuls razvoju zanatstva koje je u Beogradu počelo da stagnira.

Zapravo, samo u 23 centra, koliko će ih biti završeno do kraja 1977. godine, biće izgrađen poslovni prostor u ukupnoj površini od 82.2000 kvadratnih metara. U tome, ukupni prostor za supermarkete i restorane iznosiće 26.200 m², lokali namenjeni za zanatske radnje i uslužne delatnosti imaće 18.900 m², prostor namenjen za banke, poštu i druge kancelarije 24.300 m² i prostor za potrebe mesnih zajednica i društveno-političkih organizacija, 12.100 m². U izgradnju celokupnog ovog prostora biće uloženo 820 miliona dinara što znači da će cena jednog kvadratnog metra poslovnog prostora iznositi oko 10.000 dinara, što je znatno ispod prosečne cene koštanja novoizgrađenog poslovnog prostora u Beogradu. Ta privredna funkcija ovih centara opravdava ovu investiciju i sa ekonomske tačke gledišta.

To opravdanje pruža i jedna posebna okolnost. Naime, u novoizgrađenim objektima koji čine centre mesnih zajednica otvaraju se radna mesta za zapošljavanje 300 do 400 ljudi, uglavnom onih profesija i kvalifikacija koje u najvećem broju traže posao preko Beogradske zajednice zapošljavanja. Takva radna mesta, osim toga, daju mogućnost za zaposlenje drugog člana radničke porodice, što se u širem smislu uklapa u politiku zapošljavanja u Beogradu. Ako se uzme da će centri mesnih zajednica u proseku otvarati radna mesta za zaposlenje 320 radnika, može se očekivati da će 37 centara do 1980. godine zaposliti preko 11.000 ljudi.

PREKO 176.000 NOVOIZGRAĐENIH STANOVA

U posleratnom periodu u Beogradu je izgrađeno preko 176.000 stanova sa blizu 10 miliona kvadratnih metara stambenog prostora. Najveći broj stambenih jedinica podignut je na slobodnim površinama, u novim stambenim naseljima. Sva ta naselja predstavljaju urbanističke celine za sebe, rešene u savremenom i funkcionalnom arhitektonskom maniru. Ta naselja ne šire grad samo prostorno već ga i ulepšavaju. Ona otvaraju nove vizure na njegovim prilazima i, kao takva, ne predstavljaju ni njegova predgrađa niti periferije već su integralni deo jedinstvenog gradskog područja.

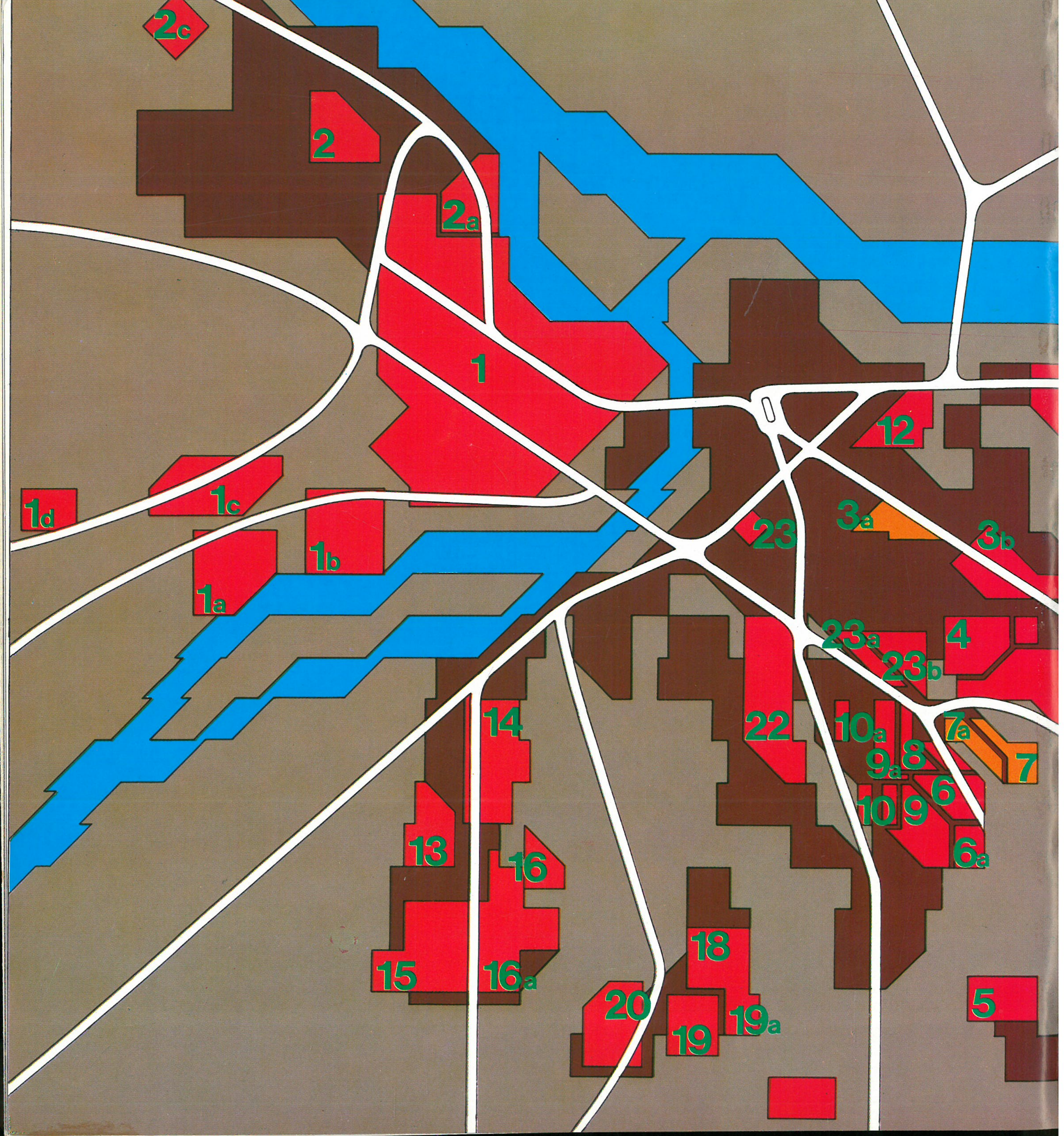

1. *Centralna lamela — Zemun*
2. *Konjarnik*
3. *Labudovo brdo*
4. *Blok 70 na Novom Beogradu*
5. *Miljakovac i Kanarevo brdo*
6. *Blok 28 na Novom Beogradu*

3
4
5
6

2c
2
2a
1
1d
1c
1b
1a
12
23
3a
3b
4
23a
23b
22
10a
7a
9a
8
7
6
10
9
6a
14
13
16
15
16a
18
20
19a
19
5

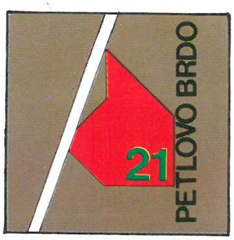

NOVA STANBENA NASELJA

1 Novi Beograd
1a Blok 45
1b Blok 70
1c Blok 61 i 62
1d Ledine
2 Zemun
2a Centralna lamela
2b Zemun polje
2c Nova Galenika
3 Konjarnik
3a Bulevar Revolucije
3b Bulevar Revolucije
4 Šumice
5 Kumodraž
6 Braće Jerković I
6a Braće Jerković II
7 Medakovića naselje I
7a Medakovića naselje II
8 Siva stena
9 Kumodraška I
9a Kumodraška II
10 Bul. Vojvode Stepe
10a Bul. Vojvode Stepe
11 Karaburma
12 Cvijićeva
13 Julino brdo
14 Banovo brdo
15 Bele vode
16 Repište
16a Cerak
17 Železnik
18 Kanarevo brdo
19 Miljakovac I
19a Miljakovac II
20 Stara Rakovica
21 Petlovo brdo
22 Bul. Oktobarske revolucije
23a, b, c, Blokovi u rekonstrukciji

Trideset i sedam centara za pet godina

Kao što je rečeno, Skupština grada Beograda i sve društveno-političke organizacije, u dogovoru sa skupštinama opština, doneli su zajednički zaključak krajem 1974. godine u kome je precizirana obaveza da se „što hitnije pristupi izgradnji centara mesnih zajednica". Taj zaključak je načelno odredio i sadržaj budućih centara: oni treba da se sastoje od objekata za snabdevanje, posebno poljoprivredno-prehrambenim proizvodima, za zanatske, bankarske, PTT i druge usluge, i od prostorija za društvenu i političku aktivnost građana. Istim zaključkom je određeno da izgradnja ovih centara mora da bude brza i ekonomična — jeftinija od klasične gradnje — ali istovremeno od materijala koji obezbeđuju trajnost objekta. Centri treba da budu tako projektovani da predstavljaju sastavni deo urbanističke celine naselja i da, naravno, budu maksimalno funkcionalni. Odlučeno je takođe da taj program treba da bude ostvaren u periodu od 1975. do 1980. godine.

Pet meseci kasnije, posle izvršenih priprema, Skupština grada Beograda je na sednicama Veća udruženog rada i Veća opština (održanim maja 1975.godine) usvojila dokument naslovljen kao "Programska orijentacija izgradnje pratećih objekata u novim naseljima". Usvajanjem ovog dokumenta, Skupština grada je, u stvari, ozakonila politiku bržeg tempa ostvarivanja uslova za život i rad u novim naseljima i za društvenu aktivnost građana u mesnim zajednicama.

Ovim programom predviđena je u četiri etape izgradnja 37 centara mesnih zajednica. Po tom programu predviđena je izgradnja sledećih centara:

1) za blok 45 i blok 70 u Novom Beogradu, koji će maksimalno imati po 16.000 stanovnika — dva centra,
2) za blokove 21 i 22, 23, 28, 29 i 30 sa po 6.000 do 10.000 stanovnika — četiri centra,
3) za blokove 33, 37 i 38, koji će imati po 6.000 do 7.000 stanovnika — tri centra,
4) za blokove 61, 62, 63 i 64, sa po 5.000 do 6.000 stanovnika — četiri centra,*)
5) za IX, X i XII mesnu zajednicu u Zemunu, sa ukupno 16.000 stanovnika — jedan centar,
6) za Mesnu zajednicu Zemun Polje, sa 12.000 stanovnika — jedan centar;

*) Kasnije je program prilagođen novim potrebama. U blokovima 61, 62, 63 i 64 na Novom Beogradu umesto četiri predviđena je izgradnja dva centra. Istovremeno, program je dopunjen izgradnjom CMZ — Sportski centar — Žarkovo. Isto tako, naknadno je planirana izgradnja centra u Kotežu.

Posle obimnih priprema 25. jula 1975. godine počela je izgradnja prvog objekta — Centra mesne zajednice ,,Sava" na Novom Beogradu. Taj datum se beleži kao početak ove krupne i značajne akcije u Beogradu. Potpredsednik Gradske skupštine ing. Velizar Maslać govori na svečanosti povodom početka radova, na ovom objektu

7) za Mesnu zajednicu ,,Nova Galenika" sa 10.000 stanovnika — jedan centar,
8) za I, II i III mesnu zajednicu na Konjarniku, sa po 10.000 stanovnika — tri centra,
9) za IX i X mesnu zajednicu na Karaburmi, sa po 9.000 stanovnika — dva centra,
10) za mesne zajednice u naselju Kneževac-Kijevo, sa po 7.000 do 8.000 stanovnika — tri centra,
11) za naselja Banjica I i II sa po 8.000 do 10.000 stanovnika — dva centra,
12) za naselje Stara Rakovica, sa 4.000 do 6.000 stanovnika — jedan centar,
13) za naselja Miljakovac I i II, sa 8.000 odnosno 10.000 stanovnika — jedan centar,
14) za naselje Mirijevo sa 16.000 stanovnika — jedan centar;
15) za naselje Braća Jerković II, sa oko 10.000 stanovnika — jedan centar,
16) za naselje Kumodraž II, sa 6.000 stanovnika — jedan centar,
17) za Medakovićevo naselje sa 8.000 stanovnika — jedan centar,
18) za naselje ,,Pere Velimirovića" na Košutnjaku, sa 3.000 stanovnika — jedan centar,
19) za naselje Cerak-Ledine, sa 10,000 stanovnika — jedan centar,
20) za Skojevsko naselje, sa 3.000 do 4.000 stanovnika — jedan centar,
21) za Železnik, sa ukupno 8.000 stanovnika — jedan centar, i
22) za naselje ,,Sportski centar" u Žarkovu sa oko 10.000 stanovnika — jedan centar.

Prvi od 37 centara koji je završen i predat na upotrebu, bio je centar mesne zajednice „Sava" na Novom Beogradu. Ovaj objekat je povodom proslave oslobođenja Beograda, 16. oktobra 1976. godine otvorio dr Novica Blagojević, predsednik Skupštine opštine Novi Beograd. Svečanosti su, pored velikog broja građana ove Mesne zajednice, prisustvovali i Živorad Kovačević, predsednik Skupštine grada Beograda, Milan Rajačić, predsednik Gradske konferencije SSRN, inž. Velizar Maslać, potpredsednik Skupštine grada, Špira Galović, sekretar Gradskog komiteta SKS i drugi predstavnici društveno-političkog života grada.

KOORDINACIONO TELO ZA PRAĆENJE REALIZACIJE IZGRADNJE CENTARA MESNIH ZAJEDNICA

RADISAV KNEŽEVIĆ — *gradski sekretar za privredu (predsednik)*

TEOFIL HRLE — *direktor Preduzeća za razvoj, održavanje i zakup poslovnog prostora „Poslovni prostor" (zamenik predsednika)*

BOŠKO BOGDANOVIĆ — *zamenik gradskog sekretara za komunalne i stambene poslove*

BRANKO BOSNIĆ — *pomoćnik generalnog direktora radne organizacije „Centromarket" — „Centroprom"*

BRANKO SPREMO — *direktor sektora organizacija iz oblasti prometa u filijali za privredu Beogradske banke — I osnovne*

MILOJE MILOŠEVIĆ — *tehnički direktor GP „Komgrap"*

LJILJAN KODELJA — *Pukovnik JNA*

MARINKO MILOVIĆ — *sekretar Sekretarijata za zanatstvo, i komunalno-stambene poslove u Privrednoj komori SR Srbije*

VERA PAUNOVIĆ — *rukovodilac Sektora za sprovođenje urbanističkih planova u Zavodu za planiranje razvoja grada Beograda*

MILETA RADOSAVLJEVIĆ — *glavni inženjer Sektora za ustupanje radova u Direkciji za izgradnju i rekonstrukciju grada*

STOJANKA STOŠIĆ — *načelnik Odeljenja za overu projekta u Gradskom sekretarijatu za urbanizam i zaštitu životne sredine*

ALEKSANDAR KOSTIĆ — *pomoćnik gradskog sekretara za privredu*

Predsednici koordinacionih tela opština:

MIODRAG GAĐANSKI (Voždovac)
ISAJLO JAJATOVIĆ (Palilula)
VELIZAR MITROVIĆ (Rakovica)
STANOJE RAKIĆ (Novi Beograd)
ALEKSANDAR JEVTIĆ (Čukarica)
DUŠAN STEPANOVIĆ (Zemun)
ŽIVOTA JOVIČIĆ (Zvezdara)

U vreme donošenja odluke postavljalo se jedno ozbiljno pitanje: kako ostvariti ovu primamljivu ideju, a da se pri tom ne oštete fondovi namenjeni za isto tako preko potrebnu stambenu izgradnju. Jednostavnije rečeno, pitanje se sastojalo u tome kako izgradnjom centara mesnih zajednica zadovoljiti građane već useljene u nove stanove, a i one koji tek čekaju da se usele u nove stanove. Odgovor je dao zaključak Gradske skupštine i društveno-političkih organizacija Beograda stavom da „izgradnja centara mora da bude ekonomična — jeftinija od klasične izgradnje". To je, dakako, nametnulo težak zadatak i projektantima i izvođačima, a naročito investitoru u iznalaženju pogodne konstrukcije finansiranja.

Vreme priprema nije trajalo dugo. Od trenutka kada je utvrđen zaključak do usvajanja „Programske orijentacije" od strane Gradske skupštine, prošlo je svega pet meseci. Za to vreme radna grupa za izgradnju centara mesnih zajednica, u saradnji sa preduzećem „Poslovni prostor", Direkcijom za izgradnju i rekonstrukciju Beograda, Zavodom za planiranje razvoja grada i Gradskim sekretarijatom za privredu, razradila je i pripremila predlog izgradnje ovih centara u zavisnosti od izgrađenih stambenih naselja ili onih koji su u toku izgradnje, utvrdila prioritet i obim izgradnje i formulisala potpun sadržaj ovih centara.

Zadatak radne grupe bio je unekoliko olakšan okolnošću što joj je naloženo da pripremi program za izgradnju centara mesnih zajednica za snabdevanje i uslužne delatnosti u Novom Beogradu koji bi, ako bude usvojen, kao tipski mogao da se koristi i za izgradnju tih objekata u svim ostalim gradskim naseljima. Kako je ovaj program, rađen za Novi Beograd, predvideo i mogućnost etapne izgradnje, u zavisnosti od lokacija, finansijskih sredstava i prekih potreba u pojedinim naseljima, on je usvojen. Taj projekat je istovremeno omogućavao da se svaki blok objekta gradi za sebe: poslovni deo, društveni deo, zanati i servisi, samousluge i ugostiteljstvo. Program je predviđao da se srodne funkcije grupišu u posebne arhitektonske celine, a primena istog konstruktivnog sistema olakšavala je fleksibilnost objekta — u delovima i u celini — tako da se on kao tipski mogao prilagoditi i uslovima drugih lokacija i umanjenih programa, u zavisnosti od potreba i veličine pojedine mesne zajednice.

Centar Mesne zajednice „Sava Kovačević" u Zemunu.

Restoran

Šta predviđaju projekti

Na osnovu tako definisanog sadržaja, Projektni biro „Komgrapa" izradio je idejni arhitektonski projekat koji je, kao najracionalniji, usvojen na internom konkursu. On je bio zasnovan na konstruktivnim elementima industrijske gradnje, što je pojeftinjavalo čitav postupak. Projekat je predviđao da se centri grade u čelično-montažnoj konstrukciji sa durisol ispunama, dakle, materijalom koji je omogućavao dugotrajnost objekta. Uz to, predviđao je da ukupna neto površina iznosi 3.850 kvadratnih metara, a bruto površina kao trg srednje veličine — 5.100 kvadratnih metara.

Sve ove prostore projektanti su posebno označili tehničkom nomenklaturom kao objekte A, B, C i D. U prvom objektu „A" predviđen je administrativno-poslovni prostor i prostor za banke i poštu, sa površinom koja zavisi od potreba korisnika. Objekat „B" namenjen je prostorijama za društvenu i političku aktivnost građana u mesnoj zajednici. U njemu se grade sale za skupove, radne prostorije za društveno-političke organizacije, omladinski klub i biblioteku. Ukupna površina tog objekta, u zavisnosti od broja stanovnika, predviđena je da iznosi 450 do 550 neto kvadratnih metara.

Poseban objekat „C" namenjen je za samouslugu sa pratećim prostorom (magacini, hladnjače i sl.) ukupne površine od 900 do 1.2000 kvadratnih metara i za ugostiteljske potrebe (restoran, bife, poslastičarnica), sa

Centar Mesne zajednice na Karaburmi, mada nije rađen po tipskom projektu, raspolaže prostorijama za društvenu aktivnost građana, kao i prostorom za trgovinu, ugostiteljstvo i zanatske delatnosti.

U novoizgrađenom centru u Zemun Polju u prvoj fazi je završen samo objekat za samouslugu, površine 1700 m²

U Medakovića naselju izgrađen je Centar mesne zajednice u kome je smeštena samousluga i restoran na površini od 1662 m².

CENTROPROM

CENTRI MESNIH ZAJEDNICA

POTPUNO ZAVRŠENI DO KRAJA 1976. GODINE

CMZ	OBJEKAT	m²	IZVOĐAČ
BLOK 45 N. BEOGRAD	A	974	„KOMGRAP" BEOGRAD
	B	864	
	C	1981	
	D	597	
BLOK 70 N. BEOGRAD	A	1003	„KOMGRAP" BEOGRAD
	B	864	
	C	1081	
	D	597	
KARABURMA IX	A		„DOM" BEOGRAD
	B	603	
	C	1091	
	D	1461	
MEDAKOVIĆA NASELJE	A		„KOMGRAP" BEOGRAD
	B		
	C	1662	
	D		

CENTRI MESNIH ZAJEDNICA

DELIMIČNO ZAVRŠENI DO KRAJA 1976. GODINE

CMZ	OBJEKAT	m²	IZVODJAČ
ŽELEZNIK	A		„KOMGRAP" BEOGRAD
	B		
	C	1600	
	D		
„SAVA KOVAČEVIĆ" ZEMUN	A		„KOMGRAP" BEOGRAD
	B		
	C	1344	
	D		
ZEMUN POLJE	A		„7. JULI" BEOGRAD
	B		
	C	1707	
	D		

CENTRI MESNIH ZAJEDNICA

U IZGRADNJI

CMZ	OBJEKAT	m²	IZVOĐAČ
BLOK 38 N. BEOGRAD	A	2140	„HIDROGRADNJA" ČAČAK
	B	556	
	C	1141	
	D	147	
BLOK 61-62 N. BEOGRAD	A	2201	
	B	630	
	C	1175	
	D	718	
NOVA GALENIKA	A	415	„NEIMAR" BEOGRAD
	B	558	
	C		
	D	705	
STARA RAKOVICA	A	796	„DOM" BEOGRAD
	B	556	
	C	1181	
	D	717	
KUMODRAŽ II	A	483	„KOMGRAP" BEOGRAD
	B	541	
	C	1002	
	D	631	
BRAĆA JERKOVIĆ II	A	1497	„KOMGRAP" BEOGRAD
	B	541	
	C	1347	
	D	708	
SPORTSKI CENTAR ŽARKOVO	A	167	„BEOGRAD"- „INŽENJERING"
	B	97	
	C	1000	
	D	161	
KOŠUM	A	1486	
	B	442	
	C	1452	
	D	2018	
BANJICA	A		
	B	500	
	C		
	D		
CERAK-LEDINE	A	1126	„GRADITELJ" GORNJI MILANOVAC
	B	594	
	C	814	
	D	643	

CENTRI MESNIH ZAJEDNICA

U IZGRADNJI

CMZ	OBJEKAT	m²	IZVOĐAČ
PETLOVO BRDO	A	400	„KABLAR"
	B	767	
	C		
	D	375	
KONJARNIK II	A	980	„KOMGRAP" BEOGRAD
	B	550	
	C	1500	
	D	1270	
MILJAKOVAC I-II	A	980	„KOMGRAP" BEOGRAD
	B	550	
	C	1218	
	D	648	
BLOK 21-22 N. BEOGRAD	A	1753	„NAPRED" BEOGRAD
	B	543	
	C	1291	
	D		
BLOK 23 N. BEOGRAD	A	1660	„RATKO MITROVIĆ" BEOGRAD
	B	500	
	C	1145	
	D	801	
BLOK 28 N. BEOGRAD	A	910	„PROGRES" PIROT
	B	686	
	C	560	
	D	289	
BLOK 29 N. BEOGRAD	A	1327	
	B	466	
	C	991	
	D	2245	
BLOK 30 N. BEOGRAD	A	3452	„DOM" BEOGRAD
	B	584	
	C	1250	
	D		
BLOK 37 N. BEOGRAD	A	989	„KOMGRAP" BEOGRAD
	B	556	
	C	1100	
	D	501	

CENTRI MESNIH ZAJEDNICA

ČIJA ĆE IZGRADNJA POČETI 1978—1980. GODINE

„SKOJEVSKA" RAKOVICA; BLOK 33 N. BEOGRAD; MIRIJEVO; „PERA VELIMIROVIĆ" — KOŠUTNJAK, KIJEVO-KNEŽEVAC I; KIJEVO-KNEŽEVAC II; KARABURMA; KONJARNIK III; BLOK 63 i 64 N. BEOGRAD; BANJICA II KOTEŽ

A — poslovni prostor
B — prostor za rad društveno-političkih organizacija
C — samousluga i ugostiteljski objekat
D — prostor za zanatske usluge i servise

kuhinjom i drugim pratećim prostorijama od 200 do 350 kvadratnih metara. I najzad, četvrti, objekat „D" namenjen je za zanatske radnje, usluge i servise. U njemu je predviđen prostor za frizere, za servise za održavanje kućnih aparata (radio TV, „bela tehnika"), tri do 9 radnji za razne zanate, prostor za knjižaru, za prodavnice novina, lutrije i cveća, za apoteku sa drogerijom, dve do četiri prodavnice opšte namene i sa javnim telefonskim govornicama. Ukupna površina ovog objekta predviđeno je da iznosi 550 do 700 kvadratnih metara.

Centar Mesne zajednice u Železniku, čija se izgradnja nastavlja.

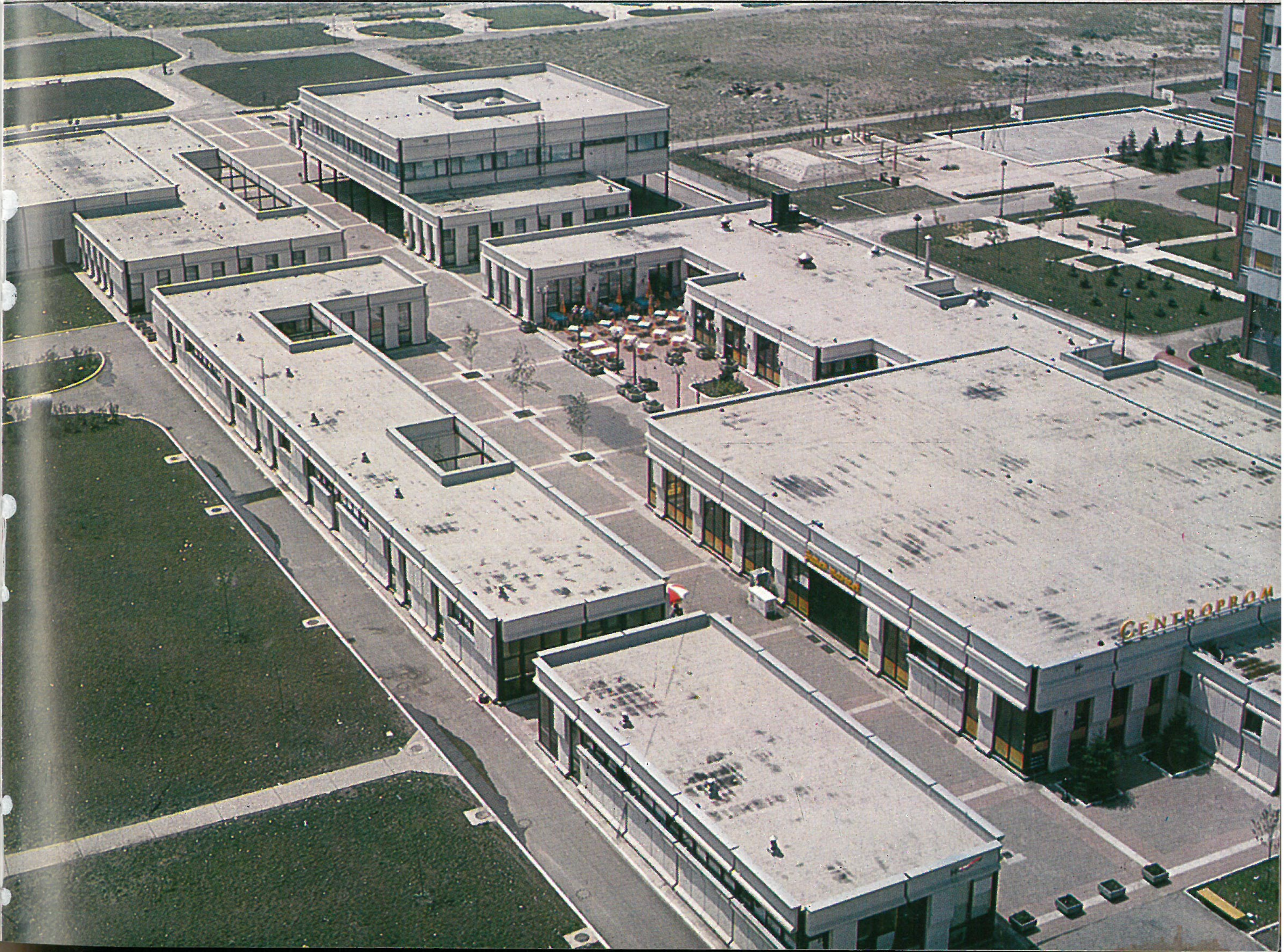
Paralelno sa radom radne grupe na definisanju sadržaja i izradi programa izgradnje centara mesnih zajednica, Preduzeće za razvoj, održavanje i zakup poslovnog prostora „Poslovni prostor" uključeno je na pripremi samog programa. Uz neposredno angažovanje ove organizacije udruženog rada, sprovedena je široka anketa u radnim organizacijama privrede da bi se utvrdila zainteresovanost budućih korisnika objekata namenjenih snabdevanju građana i pružanju usluga. Ta anketa je potvrdila interes velikog broja beogradskih trgovinskih, proizvodnih i drugih organizacija. Tako su spremnost da učestvuju u izgradnji centara mesnih zajednica odmah potvrdili „Centroprom" i PK „Beograd" (kao glavni snabdevači Beograda prehrambenom robom), zatim Beogradska banka — I osnovna, PTT Beograd, Apotekarska ustanova „Beograd", Beogradski izdavački i grafički zavod, „Prosveta" i „Nolit". Kasnije, svoje učešće u izgradnji centara mesnih zajednica ponudile su i mnoge druge organizacije udruženog rada kao što su Mlinsko-pekarska industrija, BIM „Slavija" i druge.

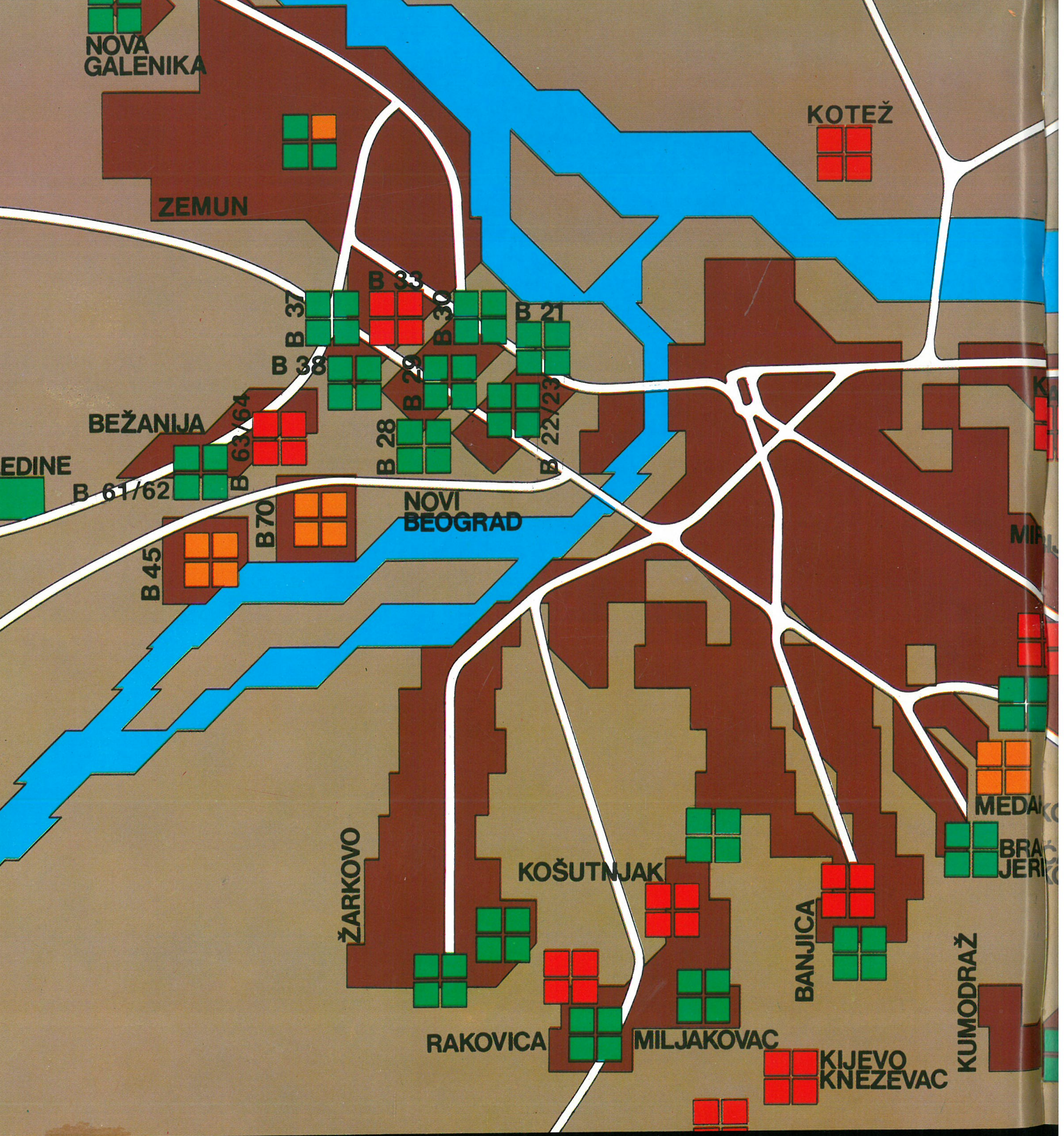
Konstrukcija finansiranja

Pošto je utvrđen sadržaj centara mesnih zajednica, pristupilo se razradi konstrukcije finansiranja i principa na kojima treba da se zasniva gradnja. Sredstva za izgradnju centara u principu su obezbeđivana kroz kredite. Obavezu za otplatu anuiteta i učešće kod odobrenja kredita za izgradnju objekata namenjenih za samoposluge i ugostiteljske objekte preuzimao je korisnik, tj. „Centroprom" ili PK „Beograd". Cena za uređenje građevinskog zemljišta bila je benificirana u skladu sa odredbama Društvenog dogovora o organizovanom snabdevanju grada poljoprivredno-prehrambenim proizvodima. Cena poslovnog prostora namenjenog za ekspoziture banaka, poštu i druge ustanove koje pružaju neposredne usluge građanima, bila je određena samoupravnim sporazumima sklopljenim između korisnika i Preduzeća za razvoj, održavanje i zakup poslovnog prostora „Poslovni prostor". U čitavoj konstrukciji finansiranja, u stvari, preduzeću Poslovni prostor", bila je namenjena posebna uloga. Naime, ono je investitor izgradnje objekata za društveno-političku aktivnost. Istovremeno, ovo preduzeće je nastupalo i kao suinvestitor kod izgradnje

Centar Mesne zajednice u bloku 70 na Novom Beogradu, u kome su na prostoru od preko 3.500 m² izgrađeni objekti za društveno-političku aktivnost građana, samousluga i ugostiteljski objekti, zanatske radnje i servisi, kao i druge poslovne prostorije.

Restoran

CENTROPROM

NOVA GALENIKA
ZEMUN
KOTEŽ
B 37
B 33
B 30
B 21
B 38
B 29
BEŽANIJA
B 63/64
B 28
B 22/23
EDINE
B 61/62
B 70
NOVI BEOGRAD
B 45
ŽARKOVO
KOŠUTNJAK
BANJICA
KUMODRAŽ
RAKOVICA
MILJAKOVAC
KIJEVO KNEŽEVAC
MEDA

**CMZ —
POTPUNO ZAVRŠENI
DO KRAJA 1976 GOD.**

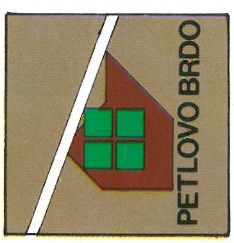
**CMZ —
DELIMIČNO ZAVRŠENI
DO KRAJA 1976 GOD.**

**CMZ —
U IZGRADNJI**

**CMZ —
ČIJA ĆE IZGRADNJA
POČETI 1978—1980 GOD.**

objekata administrativno-poslovnog karaktera, s tim što je ono imalo zadatak da sredstva za izgradnju prostorija za društvenu aktivnost obezbedi iz razlike ostvarene između prodajne cene i stvarnih troškova na objektima namenjenim bankama, pošti i drugim administrativno-privrednim ustanovama. U isto vreme, ovo preduzeće je iz preostalog dela te razlike obezbeđivalo i sredstva za kreditiranje izgradnje objekata za zanatske usluge i servisnu delatnost. Zaključeno je da obaveze po anuitetima za kredite za objekte za društvenu aktivnost i zanatske i servisne usluge u prvih deset godina budu isplaćivane delom iz zakupnina postojećeg poslovnog prostora, a kasnije u celini iz zakupnina ubranih isključivo na ovim objektima.

Prema tome, program izgradnje centara mesnih zajednica ima značajnu karakteristiku u tome, što pored preduzeća „Poslovni prostor" kao osnovnog nosioca investicione aktivnosti, računa i na značajna udružena sredstva sa kojima se, kao suinvestitori, pojavljuju budući korisnici poslovnog prostora. Na taj način, izgradnja centara mesnih zajednica predstavlja u stvari formu zajedničkog ulaganja.

Što se tiče principa izgradnje, oni su precizno razrađeni u više tačaka. Direkcija za izgradnju i rekonstrukciju grada, kao zastupnik investitora, preuzela je na sebe obavezu da koordinira i organizuje pripremu na izgradnji i da sprovede način tehničke realizacije određen principima gradnje. Po tim principima određeno je da se glavni projekti rade tako da omogućuju industrijsko-montažnu gradnju trajnog karaktera, sa racionalnim tipskim prefabrikovanim elementima za građenje koji ne smeju biti skupi i luksuzni; izrada glavnog projekta se vrši nezavisno od toga ko je izvođač radova i posebno se finansira; Direkcija za izgradnju i rekonstrukciju grada poverava projektovanje putem ponuda svim projektantskim organizacijama tako da je projekte za drugu etapu gradnje radilo 8 projektantskih biroa. Osim toga, važan je princip da se i projektovanje i gradnja mogu obaviti samo u skladu sa sadržajem utvrđenim programskom orijentacijom. Ovim principima je, takođe, utvrđeno da se početak izgradnje dozvoljava tek po završetku i reviziji glavnih projekata, po obezbeđenju finansijskih sredstava i dobijanju dozvole za gradnju, kao i po pribavljanju sve potrebne dokumentacije. Ustupanje radova obavlja se samo javnim konkursima ili licitacijom. I ono što je posebno važno: za izvođenje radova cena se ugovara fiksno po jednom kvadratnom metru neto korisne površine i to posebno za svaki objekat u centru.

Posle utvrđivanja svih ovih principa i načina tehničke realizacije, Izvršni savet Skupštine grada Beograda obrazovao je posebno koordinaciono telo sa nalogom da stalno prati tok realizacije po etapama, da po potrebi utiče na sinhronizaciju poslova, preispituje optimalne uslove i izvore finansiranja i da se dogovara sa skupštinama opština o prioritetima gradnje. Slična koordinaciona tela obrazovana su i po opštinama.

CENTAR MESNE ZAJEDNICE „SAVA“

Prvi objekat iz programa izgradnje 37 centara mesnih zajednica završen je u Mesnoj zajednici „Sava“ u Novom Beogradu. To je u stvari naselje poznato kao Blok 45 koga su građani, posle useljavanja, poetski nazvali „naseljem sunca“. Iako je reprezentativan po izgledu taj centar, naravno, nije građen za reprezentaciju. Njemu su slični i svi drugi izgrađeni centri kao i oni koji su još u izgradnji ili će tek biti izgrađeni.

Mesna zajednica „Sava“ je inače jedna od najmlađih u zemlji i, u malom, ima sve karakteristike značajne za razvoj našeg društva: u tom naselju sve je novo a građani reprezentuju sve strukture — socijalne, stručne, nacionalne i dr. Ona broji 17.500 stanovnika a ima 4.500 stanova i dva samačka hotela. Oko 45 odsto stanovnika je zaposleno. Ovde živi 840 penzionera i oko hiljadu domaćica. Trećina stanovnika je mlađa od 27 godina, njih 900 su studenti a 4.200 su učenici srednjih škola. U ovom naselju živi 3.200 članova Saveza komunista, 550 su članovi Saveza boraca a oko hiljadu članovi Saveza socijalističke omladine.

Ta demografska slika naselja predstavlja potku na kojoj su građani vrlo brzo, dogovorno uredili zajednički život. Centar mesne zajednice bio je u ovom slučaju samo materijalna pretpostavka da se tako brzo uradi ono što se u „Savi“ uradilo, pošto su ljudi dobili mesto za okupljanje i dogovaranje.

U kancelariji Mesne zajednice vode preciznu evidenciju o tome. Anketirano je 500 građana o snabdevanju, a 800 stanovnika o potrebi uvođenja novih saobraćajnih linija.

Osim toga, održani su zborovi građana na kojima su razmatrani srednjoročni plan, planovi samoupravnih interesnih zajednica a održana su i 172 skupa stanara, sa oko 8 hiljada učesnika koji su razmatrali probleme stanovanja.

Centar mesne zajednice „Sava“ u bloku 45 na Novom Beogradu. Zahvaljujući njegovoj izgradnji, 20.000 stanovnika ovog naselja dobilo je izvanredne uslove za društveno-političku i kulturno-umetničku aktivnost i povoljne mogućnosti za snabdevanje i zadovoljavanje potreba u zanatsko-servisnim uslugama:

Stanari su dobrovoljnim radom pošumljavali okolinu i uređivali zelene površine. Tako su zasadili 7.500 stabala drveća, zatravili 150 hiljada kvadratnih metara peskovite površine i zasadili leje cveća između blokova. Za decu koja ovde i inače imaju dosta prostora i širine za igru u prirodi, urađeno je najviše. Kućni saveti su dodelili dve prostorije upravi osnovne škole „Branko Radičević" za potrebe produženog boravka učenika, šest prostorija dato je ustanovi za decu „Bambi", formiran je uz to 21 pionirski kućni savet, a pri školi je osnovan odred pionira. Godine 1976. organizovane su dve dečje izložbe i izvedeno 13 raznih priredbi na kojima je učestvovalo 650 učenika.

Dobrovoljnom akcijom stanara gradi se i fudbalsko igralište. U naselju već postoji Liga malog fudbala u kojoj učestvuje 10 ekipa. Održano je 18 utakmica za kvalifikacije i 56 u okviru ligaškog takmičenja. Na posebno organizovanom turniru u rukometu učestvovalo je 28 ekipa, a na košarkaškom turniru 14 ekipa. Mnoge stambene zgrade imaju prostor za stoni tenis; postavljeno je 15 stolova i već ima 300 učesnika u takmičenju u ovoj sportskoj disciplini.

U naselju postoji klub SSRN koji je dobro opremljen. Ima i 20 drugih prostorija za društveno-politički rad. Za većinu ovih prostorija, sredstva za opremu obezbeđena su dobrovoljnim doprinosom građana.

Brigu o penzionerima Mesna zajednica je iskazala kroz podatak da je njih 17 poslato u banje a 38 u letovališta. Članovi mesne zajednice obišli su 58 penzionera i posle tog obilaska njih 12 dobilo je materijalnu pomoć od Fonda solidarnosti. Mesna zajednica ima tesnu saradnju sa Centrom za socijalni rad. U sklopu jedne akcije, zajednički su obišli sve porodice u kojima su poremećeni odnosi roditelja, vođeni su razgovori vezani za brakorazvodne sporove (u 35 porodica), 16 dece preuzeto je na vaspitanje, u 11 slučajeva intervenisano je zbog delikvencije i ukupno 176 lica dobilo je usluge socijalne zaštite.

Prodavnica sladoleda, najprivlačnije mesto za decu ovog naselja.

Zahvaljujući moderno opremljenom ugostiteljskom objektu život u ovom naselju odvija se do kasno u noć.

Na obodu Centra izgrađen je prostran, moderno uređen parking prostor za vozila.

Projektanti su Centar mesne zajednice oplemenili malim oazama zelenila i cveća.

Lepo uređene zelene površine su omiljeno sastajalište dece.

PIVO
KVAS

Mesna zajednica se u načelu stara o školovanju dece od 7 do 15 godina. Radi na likvidaciji nepismenosti kod odraslih osoba, širi mrežu biblioteka i čitaonica.

Briga o zaštiti potrošača ogleda se kroz brigu o asortimanu roba u trgovinskim radnjama, organizovanju zanatskih usluga i učešća građana u formiranju profila usluga i cena preko saveta, klubova i zborova potrošača. Osim toga, Mesna zajednica se stara o zaštiti čovekove okoline, organizovanju odbrane i civilne zaštite u duhu koncepcije opštenarodne odbrane.

U akciji čišćenja i uređenja naselja, saradnja sa organizacijama udruženog rada u privredi dala je posebne rezultate. U tu svrhu radni kolektivi su stavili Mesnoj zajednici na raspolaganje četiri buldožera, 11 cisterni, četiri vozila od 7 i jedno vozilo od 26 tona i 300 raznih drugih mašina i alatki. Najtešnji oblik ove saradnje ostvaren je sa kolektivima građevinskog preduzeća „Ratko Mitrović", Gradskom čistoćom i Gradskim zelenilom. U četiri akcije čišćenja učestvovalo je 6.800 građana i tom prilikom utrošeno je 13.600 radnih časova. U akcijama kućnih saveta na uređenju prostora oko solitera učestvovalo je 700 građana. Prilikom ovih akcija sakupljena je velika količina papira, stakla i uklonjeno je 10 havarisanih vozila. Samo učenici osnovne škole sakupili su 25 hiljada kilograma papira.

Skupština Mesne zajednice nema prava da donosi propise, ubira poreze i vrši druge upravne poslove. Međutim, to joj ne sužava ni prava ni odgovornosti. U svim važnijim stvarima obavezna je da raspiše referendum. Tim postupkom Mesna zajednica „Sava" utvrdila je svoj plan razvoja za period 1976. do 1980. godine.

Tim dokumentom, planirana je izgradnja još jednog dečjeg vrtića i dečjih jaslica veličine 800 kvadratnih metara za smeštaj oko 200 dece. Predviđena je i gradnja parkinga za

U okviru Centra postoji i galerija u kojoj veliki broj umetnika, stanovnika ovog naselja, izlaže svoja dela.

Sa jednog sastanka u prostorijama društveno-političkih organizacija.

Radio-amateri na okupu.

Sa vežbi jedinica društvene samozaštite.

Sanitetska ekipa prilikom vežbi jedinica društvene samozaštite.

U dvorani za kulturno-umetničku aktivnost vrlo često nastupaju članovi amaterskog folklornog ansambla.

Čitaonica u prostorijama biblioteke Centra.

Sa časa muzičkog obrazovanja u prostorijama za društvenu aktivnost.

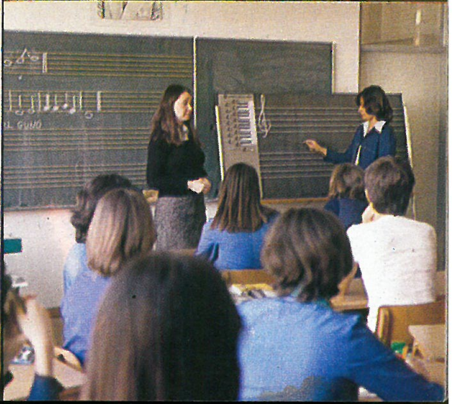

ЧИТАОНИЦА

smeštaj 1.000 automobila. Zelene površine biće uvećane za još 3.600 novih stabala i 75.500 kvadratnih metara novih travnjaka. Plan predviđa izgradnju još 2.500 dužnih metara prilaznih puteva a predviđeno je i uređivanje obale reke Save. Sve te radove izvodiće specijalizovane radne organizacije, a Mesna zajednica će tom prilikom dati 34.500 časova dobrovoljnog rada, što je uostalom i jedino njeno moguće učešće. U celom planskom periodu dobrovoljni rad će učestvovati sa preko 178.000 radnih časova sa ukupno 28.000 građana.

Po ovom planu proširiće se i mreža zdravstvenih ustanova i apoteka. Planira se izgradnja isturenog odeljenja Doma zdravlja sa dečjim dispanzerom, dispanzerom za žene, dispanzerom opšte medicine, prihvatilištem i patronažnom službom i slično.

GRAĐANI O CENTRIMA MESNIH ZAJEDNICA

VELJKO RAŽNJATOVIĆ,
sekretar Mesne konferencije SK MZ „Sava“

Na pitanje šta su građani dobili izgradnjom centra mesne zajednice na našoj teritoriji odgovorio bih: za relativno kratko vreme 20.000 stanovnika naše Mesne zajednice se upoznalo među sobom.

Osim toga, problemi snabdevanja su uglavnom regulisani, dečja zaštita je bolje organizovana i u kulturni život je uključen širok krug ljudi. Preko profesionalaca koji ovde žive a i preko amatera koji su vrlo aktivni, preko 1.000 mladih se aktivno i organizovano bavi sportom.

Široki krug ljudi se uključio u društveni i humanitarni rad. Ima zgrada gde su uspostavljeni fondovi solidarnosti. Kada se rodi dete cela zgrada se veseli, kada čovek umre svi ga isprate.

Ne ide se u prazne akcije. Građanin kome smo, na primer, regulisali pitanje čuvanja deteta, spreman je da učestvuje i u novim akcijama, pun je entuzijazma i sam traži nova zaduženja. Jer mesna zajednica smo svi i svi zajedno rešavamo probleme. Snaga nam je u masovnoj organizovanosti, demokratizmu i razvijanju humanizma među ljudima.

Detalj iz samousluge „Centroproma“

Gondole za voće i povrće uvek su dobro snabdevene.

Samousluga „Centroproma“ u Centru mesne zajednice „Sava“ jedna je od najsnabdevenijih u Beogradu.

00260 T

MILOVAN VITEZOVIĆ
književnik

Naše naselje je najzad postalo jedna celina. Mi, koji ovde stanujemo, gubili smo vreme po kafanama i klubovima, imali smo problema gde ručati, gde otići na kafu.

Zahvaljujući slikarima, pre svih, došlo je do saradnje sa Mesnom zajednicom. Otvorena je galerija i ovaj blok je oživeo. Kada god možemo svratimo u Galeriju. To je postao Klub bez kafe, gde vise slike, slikari pričaju. Ispred galerije se stvorio korzo. Mladi počinju ovde da se vole. Ne idu više na sastanke u centar grada.

Na književnoj večeri koje sam održao nisam verovao da će biti toliko posetilaca. Na priredbi koju smo organizovali povodom 20. oktobra bilo je 5.000 posetilaca. To je pokazalo koliko je interesovanje za kulturu. U školskoj sali bez stolica ljudi su se gurali, a voditelj ih je zamolio da se ne guraju, da je tu i predsednik grada, koji će do idućeg praznika sigurno postaviti i stolice.

Srce ustrepti kada se u hodniku zgrade odjedanput pojavi izložba dečijih radova. Slikari su ih okupili i rade sa njima.

Zahvaljujući svemu tome, a još kada se izgradi kej, kada se otvori bioskop, poslastičarnica i više malih prodavnica neophodnih sitnica — naša mala gradska zajednica počeće svoj život nevezan za centar, za Terazije.

RADIVOJE MILJEVIĆ,
radnik u FOB-u

Veliki broj omladine živi u našoj mesnoj zajednici. Organizujemo turnire u košarci, fudbalu, aktivne su dramska i literarna sekcija. U okviru naselja, subotom i nedeljom, organizovali smo akciju za uređenje obale.

Sopstvenom inicijativom omladine gradimo fudbalsko igralište. Prilozima građana samo za dovoz zemlje plaćeno je 22 miliona starih dinara i to kroz dobrovoljni rad. Sekcija radio amatera je postala još aktivnija. U vreme zemljotresa prva je, zahvaljujući novim prostorijama u centru mesne zajednice, uspostavila radio vezu i smanjila paniku jer su sve telefonske linije bile u prekidu.

Omladina koja ovde živi nikada nije napravila nikakav ispad i mi se time ponosimo. Samo bih još dodao da su i stariji isto toliko aktivni kao i mi mladi.

Terasa ispred restorana.

Moderno uređen snek-bar.

U centrima mesnih zajednica izgrađeni su ukusni ugostiteljski objekti.

MARINKO BENZON,
akademski slikar

Izgradnjom centra mesne zajednice, život u naselju sunca je postao sasvim drugačiji. Bivša „spavaonica" postala je jedna urbana sredina. Građanin može u svom slobodnom vremenu da ostane u svom naselju, jer ne mora da za svaku potrebu odlazi u centar grada.

Jedan od kulturnih objekata u MZ „Sava" je i „Galerija 45" Prošle godine na Dan Republike Galerija 45 otvorila je svoju prvu veliku izložbu slika, skulptura, grafika kao i dela iz primenjene umetnosti. Preko 3.000 građana Mesne zajednice „Sava" posetilo je izložbu. Posle ove izložbe građani mesne zajednice „Sava", i ne samo oni, počeli su redovno da posećuju svaku novu priredbu ove galerije. Od prve izložbe do danas „Galerija 45" je imala devet izložbi. Svaka je bila interesantna i zapažena kako od strane publike tako i od strane kritike u dnevnoj štampi, kritike su uglavnom bile pozitivne. Galerija 45 je otvorila veliku majsku izložbu sa preko 90 dela, iz kojih se može videti preokupacija sadašnjeg stvaranja pojedinaca. Velika radost za sve nas bila je kad je prilikom posete Novom Beogradu i Kongresnom centru 14. maja ove godine, „Galeriju 45" posetio i Predsednik Tito.
Od oko 70 slikara, koji žive i rade na teritoriji Mesne zajednice „Sava", Galerija 45 ima svoj uži i širi programski savet u kojima su pored pet likovnih i dva dramska umetnika uključena i tri člana iz radnih organizacija. Savet je napravio godišnji plan rada galerije kojim je predviđeno oko 30 izložbi koje bi se održale u galeriji i van nje. Galerija takođe poziva u goste i umetnike iz drugih sredina radi razmene i gostovanja.

Moderno uređena knjižara.

Apoteka u Centru mesne zajednice.

Prodavnica prehrambenih proizvoda.

Jedna od mnogobrojnih prodavnica u Centru.

Prodavnica duvana.

LOTO
SRECKE
Lutrija
Beograda

Dr BRANISLAV SIMIĆ,
primarijus

U okviru Mesne zajednice, ja, na primer radim na društvenoj samozaštiti. Oformili smo četiri grupacije koje se bave bezbednošću građana i zaštitom objekata, zatim pitanjima reda i mira, protivpožarne zaštite, itd.

Mi smo prva mesna zajednica koja ima svoj sopstveni vatrogasni vod. Efekti su u tome da ljudi počinju da se snalaze i u nepredviđenim situacijama. Ovo se najbolje pokazalo za vreme zemljotresa. Nije bilo panike ni nereda. U ovom radu građani pokazuju fantastičan entuzijazam. Prošlo je vreme „spavaonica". Život se ovde odvija intenzivno. Jer kada nismo na radnom mestu, slobodno vreme provodimo ovde, gde imamo sve, i snabdevanje i poštu i banku i ugostiteljstvo.

TOMA KURUZOVIĆ,
glumac

U današnje vreme je nemoguće stvoriti život kakvim se nekada živelo po manjim mestima, kada su se svi ljudi poznavali među sobom, zbližavali i imali više slobodnog vremena.

Savremeni život je doneo jedno otuđenje, pogotovo u preko noći izniklom gradu solitera. Zbog toga Centar mesne zajednice ima ogroman zadatak: ne da vrati ono što je nekada bilo, nego da uspostavi nove međuljudske odnose. Tako će i ova akcija oko izgradnje centara dobiti svoj rezon i opravdati poverenje.

Mesna zajednica „Sava" je u tome postigla mnogo, tako da se ljudi već okupljaju oko Galerije, oko sale (istina loše projektovane i bez bioskopa). Svet se okuplja oko književnih večeri, oko prodavnica na šetalištu, stvaraju se poznanstva.

Mladi ljudi daju ritam i pečat svoga vremena i ja prognoziram da će Mesna zajednica „Sava" poslužiti kao primer kako treba organizovati i kako treba programirati društveni, kulturni i politički život, na teritoriji mesne zajednice i šire.

U Centru su izgrađene prostorije i za PTT usluge.

Ekspozitura Beogradske banke — I osnovne banke.

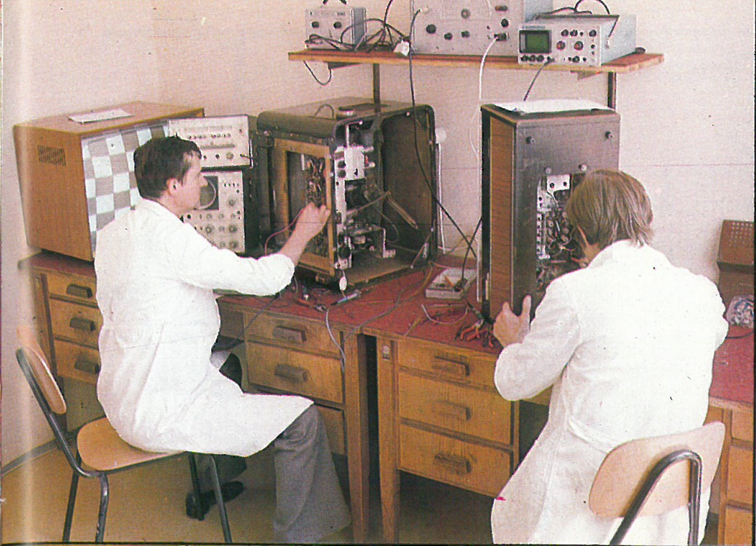
Servis za opravku radio i TV aparata.

Među zanatskim radnjama našlo se mesta i za stakloresca.

Servis za hemijsko čišćenje.

Moderno uređen ženski frizerski salon.

Radionica za popravku obuće.

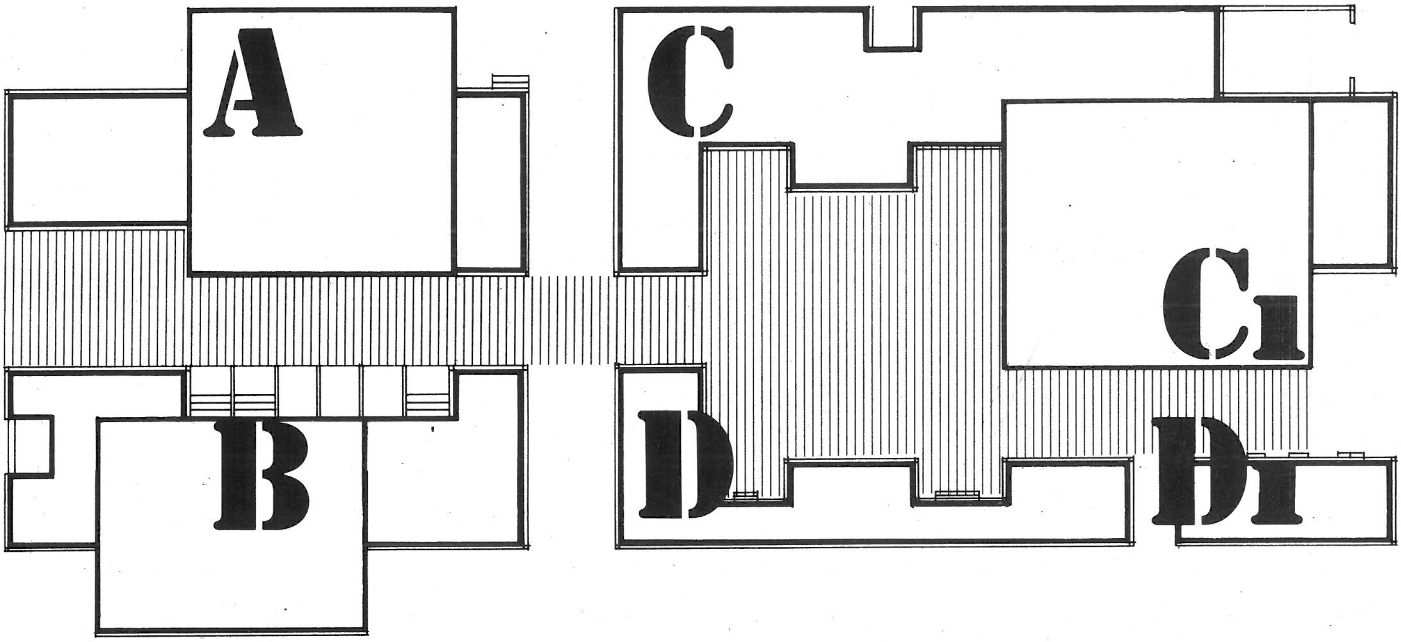

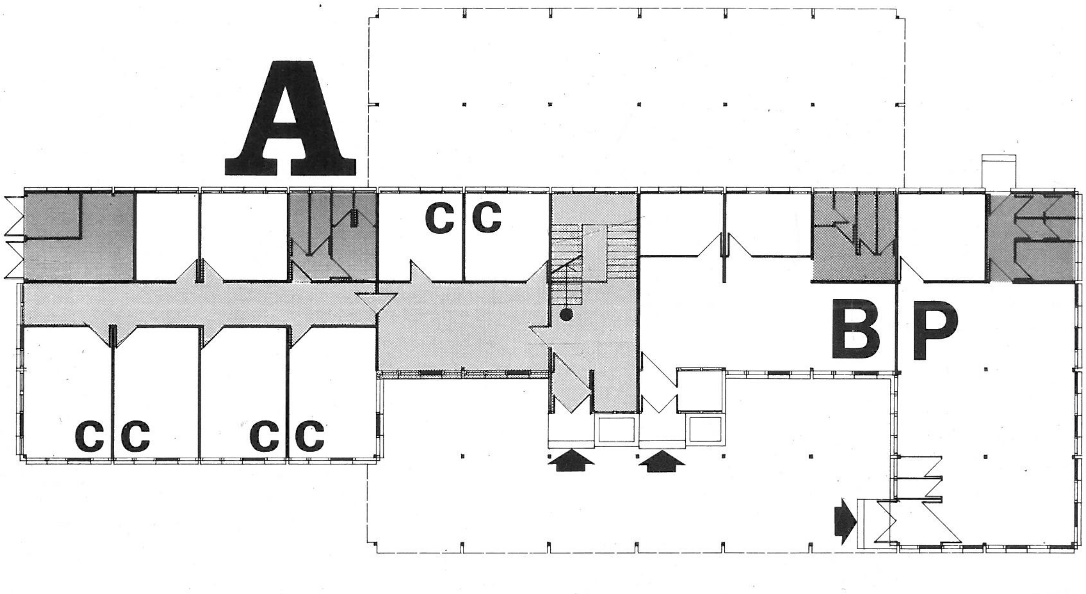

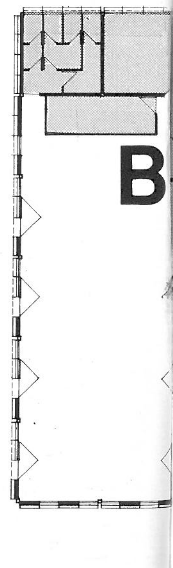

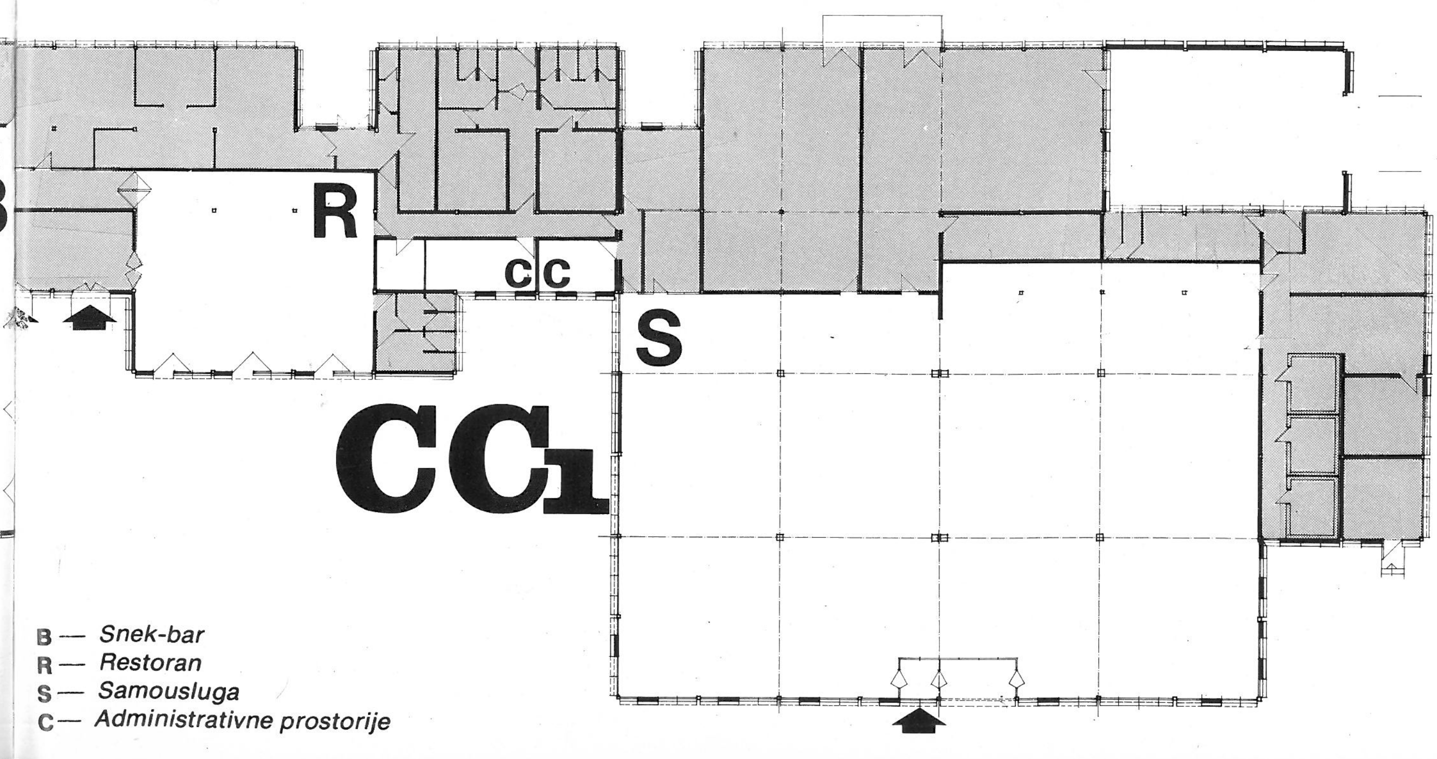

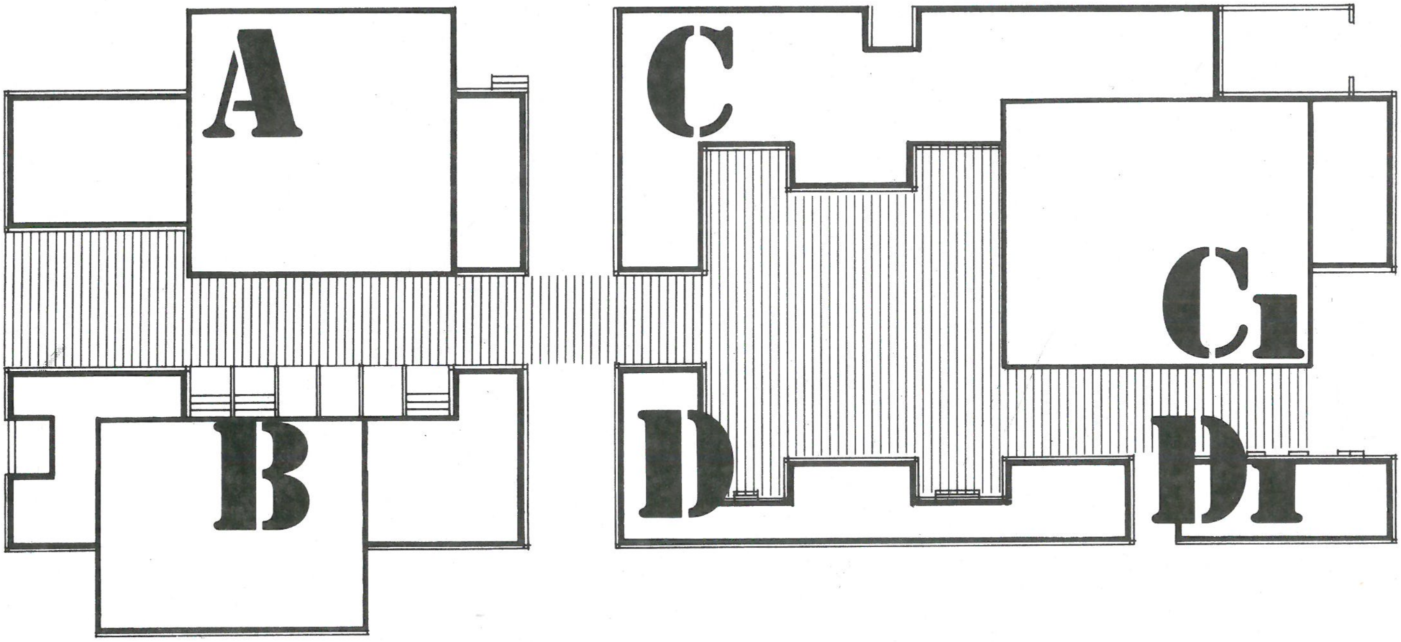
C — *Administrativno-poslovne prostorije*
B — *Banka*
P — *Pošta*

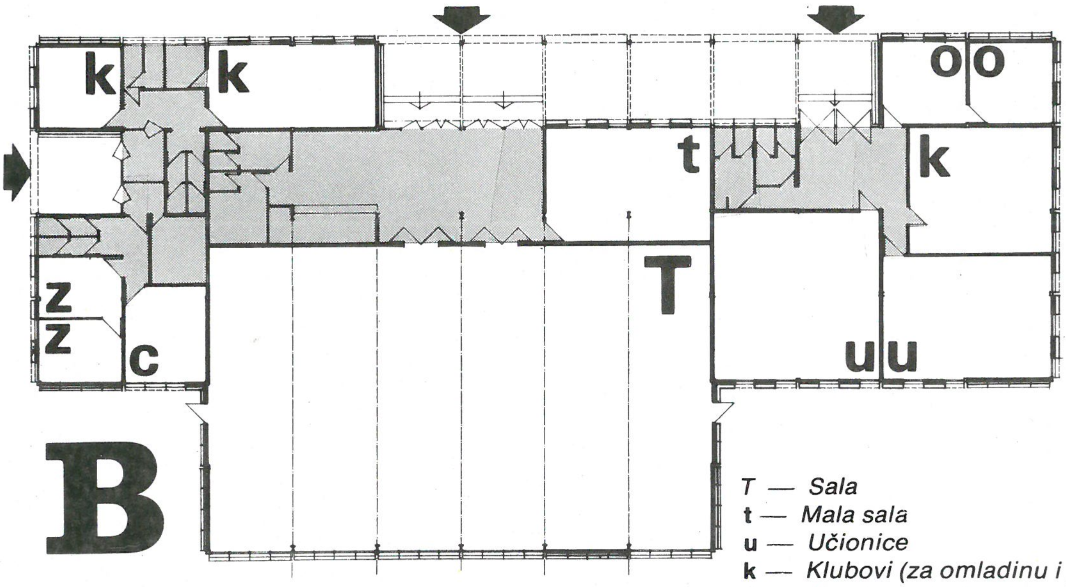
SADRŽAJ OBJEKATA „A" I „C" PREMA TIPSKOM PROJEKTU CMZ

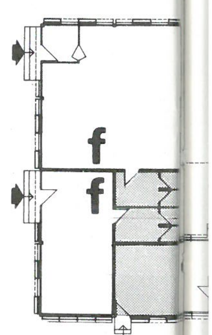
Objekat „A" programski je određen za administrativno poslovni prostor šire namene i posebno za ekspozituru banke i poštu. Objekat „C" namenjen je za samouslugu sa pratećim prostorijama (magacin, hladnjača) i za restoran sa snek-barom i poslastičarnicom.

B — *Snek-bar*
R — *Restoran*
S — *Samousluga*
C — *Administrativne prostorije*

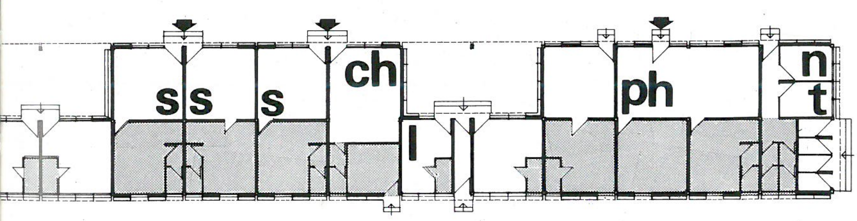

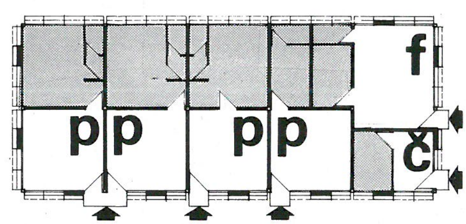
T — *Sala*
t — *Mala sala*
u — *Učionice*
k — *Klubovi (za omladinu i penzionere)*
c — *Prostorije teritorijalne odbrane*
z — *Kancelarija mesne zajednice*
c — *Prostorija za sastanke*

SADRŽAJ OBJEKATA „B" I „D" PREMA TIPSKOM PROJEKTU CMZ

Objekat „B" namenjen je za prostorije za društveno-političku aktivnost građana u mesnoj zajednici. Objekat „D" sadrži niz lokala za zanatske, servisne i druge usluge, za knjižaru, apoteku, prodavnicu novina, cveća i dr.

DD1

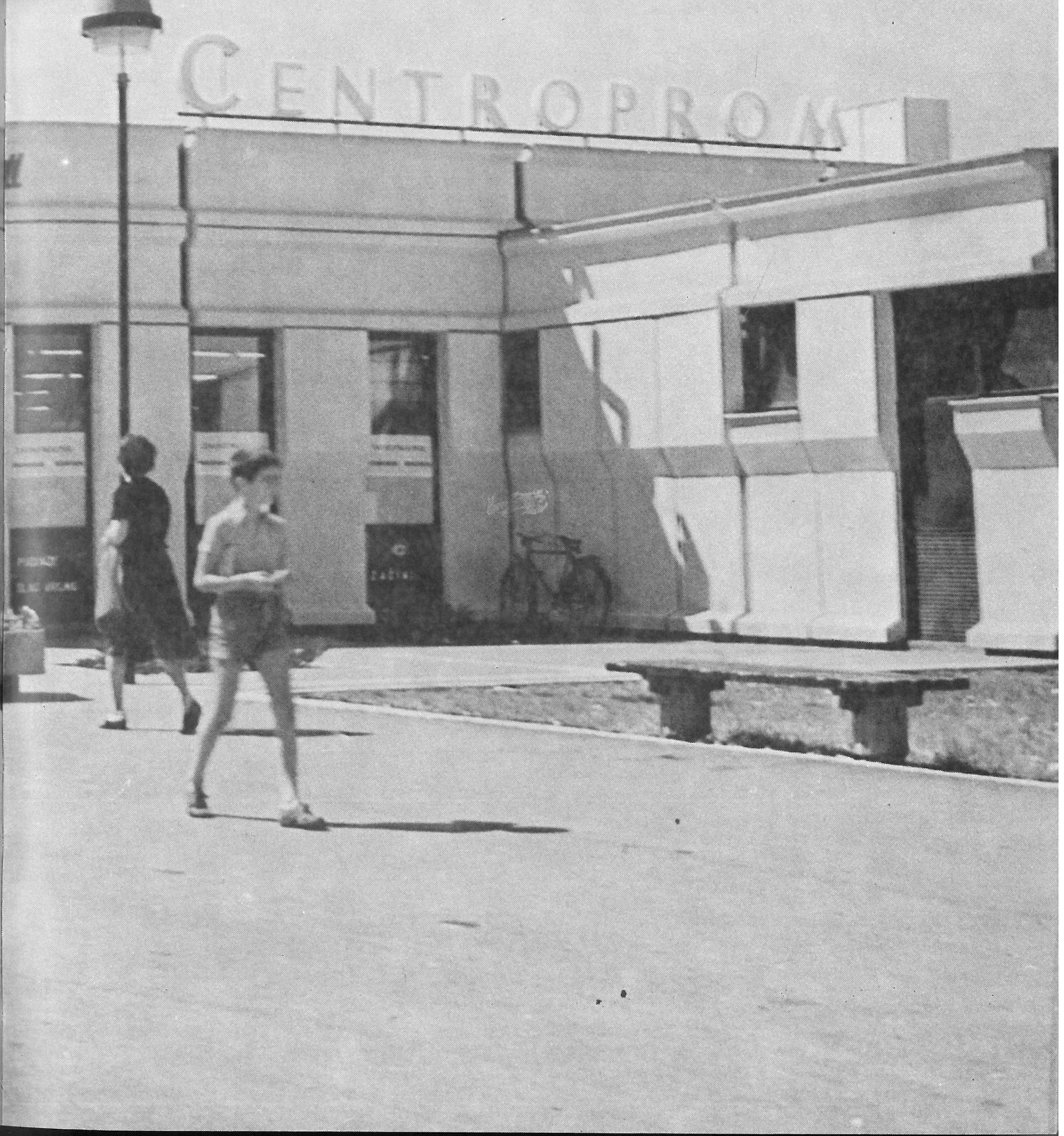

f — *Ženski i muški frizer*
s — *Servisi*
ch— *Hemijsko čišćenje*
i — *Prodavnica lutrije*
ph — *Apoteka*
n — *Prodavnica novina*
t— *Prodavnica duvana*

p — *Prodavnice*
f — *Fotograf*
č — *Časovničar*

KAFA

CENTROPROM

Atraktivan prodajni prostor

U dosadašnjem poslovanju Združene organizacije „Centroprom", podizanju maloprodajnih objekata poklanjana je najveća pažnja. Ovakav stav „Centroproma" je razumljiv kada se ima u vidu da je u prethodnom periodu došlo do značajnih inovacija u tehnologiji robnog prometa uopšte, da se u razmeni potrošnih dobara uključuju novi mediji robnog prometa, da se veoma brzo menjaju potrošačke navike, da postoji objektivno rastuća tendencija kupovne moći građana, da se nužno nameću novi odnosi sa proizvođačima, itd.

U okviru postavljenog koncepta razvoja maloprodajnih objekata, posebno je naglašena izgradnja supermarketa. Pre svega, u njima je izvršena koncentracija širokog asortimana potrošnih dobara na jednom mestu. I najzad, postali su mesta gde se na najbolji način susreće ponuda i tražnja.

Ovakvom ulogom, supermarketi su — modernizujući klasične načine prodaje — dobili prvorazrednu ekonomsku i društvenu ulogu u organizaciji prometa potrošnih dobara. Izgradnja supermarketa u centrima mesnih zajednica se imperativno nametala. Trgovinski prostor u ovim centrima je veoma atraktivan, jer pruža uslove za savremenu organizaciju rada u funkciji prodaje.

Izabrane lokacije centara mesnih zajednica u potpunosti ispunjavaju zahteve za izgradnju supermarketa većih dimenzija, tako da je u njima moguće obezbediti najširi asortiman roba, kako u oblasti prehrambenih artikala tako i u oblasti neprehrambenih — kućnih potreba. Sem toga prostor obezbeđuje i proizvodnju određenih prehrambenih proizvoda, kao i pružanje ugostiteljskih usluga.

Drugim rečima, veličina i struktura trgovinskog prostora u ovim centrima omogućava pružanje kompletnog paketa usluga potrošačima, što za „Centroprom" predstavlja povoljnost za ostvarivanje racionalnijeg poslovanja, s jedne strane, i skraćenje vremena kupovine od strane potrošača, s druge strane.

Ceo trgovinski prostor se gradi po tehnologiji gradnje najsavremenijih objekata u oblasti trgovine. Time se obezbeđuju uslovi za uvođenje najsavremenije organizacije rada u pružanju usluga potrošačima. Taj momenat je veoma bitan, jer on u velikoj meri utiče na ostvarenje produktivnosti rada u oblasti trgovine.

Izgradnjom svojih objekata u centrima mesnih zajednica „Centroprom" obezbeđuje dalji razvoj svoje osnovne delatnosti i doprinosi jačanju konkurentske sposobnosti na tržištu i većoj racionalnosti u poslovanju.

PK „BEOGRAD“

Proizvodnja za poznatog kupca

Poljoprivredni kombinat „Beograd“, osnovan je pre više od tri decenije. Cilj je bio da se ratom opustošenom Beogradu obezbede potrebne količine hrane. Iz nekadašnjih ritskih baruština, korova i šikara izrastao je snažan i savremen poljoprivredni kombinat, jedinstven ove vrste u zemlji i svetu. Kao specifičan oblik agroindustrijskog sistema, Kombinat je konstituisan tako da čini jedinstvenu celinu, zasnovanu na tehničko-tehnološkoj i ekonomskoj zaokruženosti. Kombinat je svojevrsna asocijacija udruženog rada koja se bavi poljoprivrednom, voćarskom, vinogradarskom i šumarskom proizvodnjom, kao i daljom preradom, zatim udruživanjem i poslovnom saradnjom sa individualnim proizvođačima, prometom, turističko-ugostiteljskom delatnošću i pružanjem proizvodnih i drugih usluga u zemlji i inostranstvu, na bazi sopstvenih iskustava. U njemu je udružilo svoj rad oko 23.000 radnika.

Godišnje se u Kombinatu proizvede preko 70.000 vagona raznih poljoprivredno-prehrambenih proizvoda, kojima se pretežno snabdeva glavni grad. Preko 17.000 vagona žitarica, 10.000 vagona mleka, 2.000 vagona svežeg mesa i prerađevina, 4.000 vagona šećera, isto toliko voća i povrća, 1.800 vagona konditorskih proizvoda, 2.500 vagona vina i žestokih pića itd. Kombinat danas zadovoljava preko 90% potreba Beograda za mlekom i mlečnim proizvodima, više od polovine potreba za voćem i povrćem, preko 35% potreba za mesom i prerađevinama od mesa i sl. On je već ostvario funkciju glavnog proizvođača hrane za potrebe Beograda, što je i bio jedan od glavnih ciljeva njegovog osnivanja.

U nastojanju da Beogradu obezbedi dovoljne količine voća i povrća, kvalitetnu i kontinuiranu snabdevenost, početkom prošle godine Kombinat je formirao „PKB-Tržnicu“ popularno nazvanu „Zelena berza“. Na ovom mestu se svakodnevno susreću ponuda i potražnja voća i povrća čime se ozbiljno utiče na stabilizovanje tržišta ovih proizvoda.

Valja posebno istaći da je osnovni princip, na kome se temelji široka poslovna aktivnost Kombinata, nauka i stalno korišćenje novih naučnih dostignuća. Za ove svrhe Kombinat ima sopstveni Institut za naučna istraživanja sa jedanaest specijalizovanih zavoda u kome rade preko 500 visokoobrazovanih istraživača.

Kao potpisnik Društvenog dogovora o snabdevanju Beograda poljoprivredno-prehrambenim proizvodima, Kombinat čini stalne napore ne samo u proširenju i modernizaciji svojih proizvodnih i prerađivačkih kapaciteta, već i na širenju svoje maloprodajne mreže, naročito u novoizgrađenim naseljima i centrima mesnih zajednica u Beogradu. U ovu svrhu planira se ulaganje znatnih sredstava u ovoj i narednim godinama.

BEOGRADSKA BANKA — PRVA OSNOVNA BANKA

Banka sve bliže građanima

Prva osnovna banka predstavlja najveću osnovnu banku u sastavu Beogradske banke kao velikog bankarskog sistema. Njena poslovna aktivnost se odvija uglavnom na području Beograda. To se najbolje može zaključiti iz podataka da članove ove Banke čini 90% svih organizacija udruženog rada iz proizvodnih delatnosti Beograda i 50% organizacija iz oblasti prometa. Uz to, Prva osnovna banka kreditira oko 80% od ukupne stambene izgradnje u gradu, a komunalne delatnosti i njihov razvoj u celini se oslanjaju na ovu Banku.

Prva osnovna banka poklanja posebnu pažnju poslovima sa stanovništvom. Građani Beograda svoju ušteđevinu drže u ovoj Banci na 1.700.000 štednih knjižica i drugih oblika štednih depozita. Sredstva građana već su dostigla cifru od 10 milijardi dinara, što čini 20% od ukupnih sredstava sa kojima Banka raspolaže.

Ovakav obim poslova sa stanovništvom, između ostalog, zahteva i vrlo razvijenu mrežu poslovnih jedinica Banke, kao jedan od osnovnih preduslova za pružanje kvalitetnih i brzih usluga građanima. Zato Prva osnovna banka već danas ima 74 poslovne jedinice na području Beograda, a do kraja 1980. godine taj broj će skoro udvostručiti. Najveći broj novih poslovnih jedinica izgradiće se u centrima mesnih zajednica, o čemu su organi upravljanja Banke doneli odgovarajuće odluke i obezbedili potrebna sredstva.

Istovremeno, Prva osnovna banka kreditira celokupnu izgradnju centara mesnih zajednica pod uslovima koji odražavaju ekonomski i društveni interes organizacija udruženog rada — članova Banke i društveno-političke zajednice kao celine. Izgradnja objekata za razvoj trgovine, ugostiteljstva, zanatskih i drugih usluga u okviru centara mesnih zajednica, predstavlja ulaganje u razvoj i unapređenje privredne aktivnosti, a kreditiranjem izgradnje prostora za društvenu aktivnost, zadovoljavaju se neophodne društvene potrebe građana određenog naselja. Tako su na najbolji način spojeni uži ekonomski i širi društveni nteresi, a prva iskustva pokazuju da se u tome u potpunosti uspelo.

PREDUZEĆE „POSLOVNI PROSTOR“

Značajno povećanje prodajnog prostora

Izgradnja centara mesnih zajednica predstavlja posebno značajnu komponentu politike poslovnog prostora kao integralnog dela politike ukupnog razvoja Beograda. Zbog toga, ova akcija predstavlja jedan od najvažnijih zadataka preduzeća „Poslovni prostor“ u vršenju stručnih poslova upravljanja gradskim i opštinskim poslovnim prostorom.

Imajući u vidu ovaj zadatak, posebno sa stanovišta stambene politike i sistema društveno usmerene stambene izgradnje, preduzeće „Poslovni prostor“ je već u izradi, a posle i u izvršenju programske orijentacije izgradnje centara mesnih zajednica, preuzelo obaveze u neposrednom izvršavanju određenih odgovornih i složenih poslova, kao što su poslovi nosioca dogovora sa zainteresovanim organizacijama u cilju realizacije predviđenih sadržaja, odnosno strukture prodajnog, administrativno-poslovnog i prostora namenjenog za društveno-političke aktivnosti u mesnim zajednicama i poslovi obaveze investitora izgradnje većine objekata u sklopu ovih centara. Preduzeće „Poslovni prostor“ bilo je investitor svih objekata osim objekta „C“. U objektu „A“ (pošte, banke i prostorija za poslovnu delatnost); u objektu „B“ (veće sale za 200—250 lica za potrebe okupljanja i kulturno-zabavni život građana, biblioteke, kancelarijskih prostorija za mesnu zajednicu i društveno-političke organizacije, kancelarija opštenarodne odbrane, omladine itd., manje sale sa oko 40 mesta) i u objektu „D“ (prostorija za servise i zanatske usluge, prodavnice specijalizovane robe široke potrošnje, itd.).

Izgradnjom i korišćenjem navedenih objekata kao objekata za pružanje raznih usluga građanima i za njihove društvene aktivnosti ostvaruju se uslovi za poboljšanje ličnog i društvenog standarda građana i njihov organizovan društveni život u mesnim zajednicama. Istovremeno, ovom izgradnjom ostvaruju se i uslovi za obavljanje odgovarajućih privrednih i drugih poslovnih delatnosti, što posmatrano zajedno sa interesima i potrebama građana u mesnim zajednicama, čini poslovni prostor nezamenljivim uslovima života i rada. U tome se svakako ogleda i značaj angažovanja i doprinos svih učesnika u ovoj izgradnji, među kojima vidno mesto zauzima Preduzeće za razvoj, održavanje i zakup poslovnog prostora „Poslovni prostor“

DIREKCIJA ZA IZGRADNJU I REKONSTRUKCIJU GRADA

Postignuta ekonomičnost i racionalnost gradnje

Direkcija za izgradnju i rekonstrukciju Beograda jedan je od učesnika u izgradnji centara mesnih zajednica. Ova Direkcija organizovala je poslove na pripremi uređenja zemljišta iz sredstava Gradskog fonda za uređivanje građevinskog zemljišta. Osim toga, obavila je poslove vezane za regulisanje imovinsko pravnih odnosa, raseljavanje stanara sa lokacija na kojima se grade centri, radila na izgradnji primarnih i sekundarnih instalacija vodovoda, kanalizacije, toplovoda, elektroinstalacija i PTT uređaja i na uređenju terena i zelenih površina.

Kao zastupnik investitora Direkcija je pripremila programe i projektne zadatke, utvrdila predloge investicionih elaborata, ugovora i izradila investiciono-tehničku dokumentaciju u saradnji sa Skupštinom grada, Koordinacionim telom za izgradnju centara mesnih zajednica i drugim gradskim institucijama. U isto vreme, stručne službe Direkcije vršile su reviziju investiciono-tehničke dokumentacije za račun investitora, obavile ugovaranje radova i obezbeđenje potrebnih finansijskih sredstava, vršile isplatu situacija izvođačima radova i isporučiocima opreme i obavljale druge finansijske poslove. Posle sprovedenog postupka licitacije, službe Direkcije vršile su stručni nadzor nad izgradnjom objekata, organizovale tehnički pregled, obezbedile dozvole za upotrebu objekata i vršile konačan obračun izvedenih radova sa izvođačima i investitorima. Svi ovi poslovi povereni su Direkciji sa ciljem da se ostvari jeftina i racionalna izgradnja centara mesnih zajednica. Zbog toga, službe Direkcije bile su u neposrednom kontaktu sa investitorima i izvođačima radova još od pripremne faze i faze projektovanja, kako bi se u toku same izgradnje blagovremenim intervencijama otklonilo sve što je moglo da smeta bržoj i jeftinijoj izgradnji ovih objekata.

I u narednoj fazi izgradnje centara mesnih zajednica, koja će trajati sve do 1980. godine, radnici Direkcije za izgradnju i rekonstrukciju grada ulagaće napore i davati svoj puni doprinos u cilju uspešne i potpune realizacije ovog značajnog poduhvata.

REDAKCIONI ODBOR:	Aleksandar Kostić, predsednik, Petar Blagojević, Nebojša Bogunović, Branko Bosnić, Tomislav Minić, Vera Paunović, Vilhelm Potočnik, Mileta Radosavljević
UREDNIK:	Nebojša Bogunović
TEKST:	Dragan M. Marković i Dušan Đoković
DIZAJN:	Dušan D. Aranđelović
TEHNIČKI UREDNIK:	Mirko S. Popov
MAPE I CRTEŽI:	Gordana Jovanović
PREVOD NA ENGLESKI:	Boško Milosavljević
FOTOGRAFIJE:	Slobodan Todorović, Mihajlo Matić, Dušan D. Aranđelović i Fotodokumentacija Tanjuga
IZDAVAČ:	Kulturni centar Beograda u saradnji sa „Jugoslavija-publikom"
ŠTAMPA:	Beogradski izdavačko-grafički zavod, Bulevar vojvode Mišića 17